

تأثیر اِلمان‌های معماری اسلامی- ایرانی در رونق بیشتر حمل و نقل عمومی (مطالعه موردی کلان شهر شیراز)

علی مصلی‌نژاد^۱، ایوب بهمنی‌کشکولی^{۲*}

۱- کارشناس ارشد معماری، مدیرعامل سازمان حمل و نقل و ترافیک شهرداری شیراز
۲- کارشناس ارشد عمران، کارشناس واحد عمران و کنترل پروژه سازمان حمل
و نقل و ترافیک شهرداری شیراز

Ayoub.bahmani.k@gmail.com

چکیده

امروزه نقش ویژه حمل و نقل عمومی در کاهش آلودگی هوا، حجم ترافیک و هزینه های شهری و افزایش میزان دسترسی، ایمنی و آسودگی عابران در کلان شهرها مورد توجه مسئولین قرار دارد. لذا در سال های اخیر سیستم اتوبوس تندرو و قطار شهری توجه کارشناسان ترافیک را به عنوان راه حل های قابل توجه رفع مشکلات ترافیکی به خود جلب نموده است. با توجه به جایگاه شیراز به عنوان سومین حرم اهل بیت^۸ و یکی از پایگاه های تمدن اصیل اسلامی، مشخصات اجرایی طرح های حمل و نقل عمومی باید همخوانی مناسبی با فضای مذهبی و روحانی حرم حضرت احمد بن موسی^۷ داشته باشند. در این مقاله سعی شده است با بهره گیری از طرح های موفق معماری اسلامی اجرا شده در نقاط مختلف دنیا، معرفی برخی اِلمان های معماری اسلامی- ایرانی و ارائه راهکارهای مؤثر در جهت همخوان سازی طرح های حمل و نقل عمومی با معماری اسلامی، سعی در تشویق هرچه بیشتر اهالی شهر شیراز و زائرین حرم مطهر به استفاده از حمل و نقل عمومی شده است.

واژه های کلیدی: معماری اسلامی- ایرانی، حمل و نقل عمومی، شیراز

۱- مقدمه

شیراز یکی از کلان شهرهای ایران است و به سبب جاذبه های تاریخی، فرهنگی، مذهبی و طبیعی فراوان، همواره زائران و گردشگران بسیاری را به سوی خود فرا می‌خواند. لقب سومین حرم اهل بیت^۸ که توسط رهبر معظم انقلاب در سفر سال ۱۳۸۷ ایشان به شهر شیراز مطرح گردید، استراتژی بسیار مهمی است که شیراز و استان فارس را به عنوان پایگاه و ایستگاه تمدن اصیل اسلامی به جهانیان معرفی نماید. جمعیت شیراز براساس نتایج سرشماری شهرستان های کشور مرکز آمار ایران، در سال ۱۳۹۰ بالغ بر ۱۴۶۰۶۶۵ نفر بوده که با احتساب جمعیت ساکن در حومه شهر به ۱۷۰۰۶۸۷ نفر می‌رسد. شیراز از گذشته به سبب واقع شدن در یک منطقه حاصلخیز، محل مناسبی برای مبادلات محلی کالا بین کشاورزان، یکجانشینان و عشایر بوده است و در مسیر راه های تجاری داخلی ایران قرار گرفته است.

شهر شیراز به عنوان سومین حرم اهل بیت^۸ و خواستگاه انقلاب اسلامی ایران و قلب تپنده علم و فلسفه باید از نظر توسعه شهری نیز به همین میزان، پیشرفت داشته باشد و از نظر معماری شهری، مبلمان شهری، ایجاد مراکز تفریحی و گردشگری و فرهنگی در میان کلان شهرهای جهان اسلام سرآمد باشد، لذا نمی‌توان توسعه ظاهری شهر و همچنین نقش